

Forfatter: Birkeland, Michael

Titel: BREV TIL: Daae, Ludvig FRA: Birkeland, Michael (1869-02-09)

Citation: Birkeland, Michael: "BREV TIL: Daae, Ludvig FRA: Birkeland, Michael (1869-02-09)", i *Breve fra Rigsarkivar Birkeland (1848-1879)*, Steenske Forlag, s. 139. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002069799-000-shoot-L0020697990000057.pdf> (tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: Breve fra Rigsarkivar Birkeland (1848-1879)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

TIL LUDVIG DAAE.
9de Februar 1869.

Kjære Ven! Din Opmærksomhed mod mig ved at tilskrive mig om de Christieske Sager, Du har fundet i Bergen, har Krav baade paa min Tak og paa et hurtigt Svar. Jeg fik Dit Brev for et Par Timer siden, og er allerede ifærd s. 140 med at skrive igjen. Gjør Dig ingen Ulejlighed for min Skyld. Jeg kjender de samme Christieske Sager, som Platou har havt, og veed, hvor jeg skal søge dem. Jeg vidste forresten ikke rettere, end at Platou havde Noget efter sin Fader om Storthinget i 1814 og om Statsraads-Regjeringen s. A.

Den Lykke, "vor" Daae har gjort i Bergen, har grebet os Alle. Hvilket Tilhørertal! Jeg gad vide, hvorledes "vor" Sars raisonnerer derover. Man bør ikke prise Nogen lykkelig, førend han er i sin Grav; det gjælder ogsaa her, og der kan jo komme adskillig Eftersmæk. Men Noget behøves der jo ogsaa for at afvende Gudernes Misundelse. En Pæl i Kjødet har Du maaskee allerede fornummet, i den Kritik, som Aftenposten har bragt over Din og Nielsens Nordens Historie. Det er en Kritik, som er skreven fra et politisk Partistandpunct, og som søger at indtage Opinionen mod Bogen. Dette forargelige Stykke antages, maaskee med Urette, at hidrøre fra Skolebestyrer P. Voss. Foruden den Omstændighed, at Voss er Mageissens Svoger og stundom synes at have ladet sig mærke udi Aftenposten, veed jeg ikke anden Grund for Formodningen, end en Historie, jeg hørte om Sars strax Bogen var udkommet. Han rækede for Lundh og Huitfeldt om, at Bogen ikke omtalte Kong Sverre, men vel Prof. Aschehoug; men da man forundret interpellerede ham nærmere om dette besynderlige Forhold, maatte han gaae til Bekjendelse om, at Kong Sverre nok var omtalt, men ikke Aschehoug. Hans Anke var imidlertid, at der var talt for lidet om Kong Sverre og for meget om Unionscommitteen, og han citerede, saavidt jeg erindrer at have hørt, P. Voss som Hjemmel. Da nu det Samme gjenfindes i Critiken, kan man vistnok formode et fælles Udspring, skjønt nok Sars har søgt at aflede Yngv. Nielsens Mistanke fra P. Voss. Nielsen vil svare, efter Joh. Dahls Sigende, i Aftenbladet; jeg raadede ham til at holde sig til Aftenposten; slige Krige bør „localiseres“.

Min Krig med Dagbladet har Du vistnok seet i Af-s. 141tenbladet, og jeg antager, at Du har moret Dig ved Historien. Siden har Svinepelsen skrevet et Svar i Dagbladet, indeholdende løst Snak og Udflugter — naar jeg undtager, at han anker over, at en Linje er udfalden i Aftrykket, hvorfor Ansvarer falder paa vor fælles Ven Lundh eller hans Ophører —, men han kan i Forhold til sin tidligere Optræden næsten kaldes høflig. Jeg seer deri et Vidnesbyrd om, at der endog har paatrængt sig hans bøffelagtige Natur en Anelse om min Sags Retfærdighed; jeg har heller ikke hørt mere end een Mening om Dagbladets Adfærd. Veed Du ellers, hvem der har skrevet Opsatsen i Odelsthingsmed-lemmernes Navn? Din Gjætning træffer sammen med Manges Gjætning herinde, men er dog neppe ganske rigtig. Jeg holder mig overbevist om, at Schulze, vor fælles Ven, er Angjældende. Da jeg læste Stykket igjennem anden Gang, følte jeg mig overbevist om, at Stilen var Schulzes. Dagen efter traf jeg ham paa Gaden sammen med Gamborg og indledede en Samtale med ham, der bestyrkede mig i min „conviction intime“. At forresten Sars ogsaa har havt nogen Befatning eller ialfald nærmere Bekjendtskab til den, har jeg flere Indicier paa. Uagtet jeg troer at have bragt Adskilligt ud af Sagen, er det dog bagefter faldet mig ind, at jeg muligens kunde have bragt endnu Mere ud af den. Jeg burde maaskee, efterat jeg havde skrevet mine Breve til Redactionen, og forinden jeg sendte Acterne til Aftenbladet, have henvendt mig til Bladets Actionærer og forlangt et Møde af Actionæerne, forat de kunde bedømme Retmæssigheden af mine Fordringer og Forsvarligheden af Redactionens Handlemaade; jeg kunde da have forlangt at være tilstede. Men da jeg kun kjender en af Actionæerne, nemlig Sars, der skal have to Actier, maatte jeg have rettet en skriftlig Henvendelse til ham, hvori jeg udviklede, at Actionæerne ialfald vare nærmere til at svare for Dagbladet end jeg til at svare for Morgenbladet. Det vilde ikke have været saa urimeligt endda, om Hr. Sars havde havt s. 142nogen Ulejlighed for de mange i den senere Tid i Smudspressen fremkomne Angreb paa mig.

At Schulze har Ret deri, at Adskillige i Odelstthinget have været enige i Ideen, nærer jeg ingen Tvivl om, skjønt jeg officielt har søgt at bevise det Modsatte. Partifanatismen er stor herinde og allermest paa Storthinget. Bønderne og de svage Sjæle have, saavidt man kan skjønne, været underkastet en alvorlig Bearbejdelse, maaskee i det norske Samlag, vistnok ialfald i „Vort Land“s Aand, væsentlig rettet mod enkelte som Amalgamister betegnede Personer. Aschehougs Stilling er slem. Alt hvad der kommer fra ham, skal ødelægges, saaledes som hans Forslag om Brugshævd, der visselig har baade Videnskabens og Folkeopinionens Medhold. Men det vil nu vise sig, hvad Bund der er i ham. Kun Pligt og Overbevisning kan holde en Mand oppe under en saadan Forfølgelse; men under saadanne Omstændigheder vil tillige Characteren luttres og forædles, saa Aschehoug kan voxte op til en frygtelig Mand for sine Modstandere. Det skee!

Broch er, som Du seer, Oppositionens Candidat til Ministerposten! Mærkeligt nok. Imidlertid tvivles der nok, om han bliver det. Det er ikke sikkert, at Regjeringen vil have ham Forøvrigt har blandt Civile Løvenskiold og Smith-Petersen, blandt Sømilitære Johannessen og Ihlen været paa Tale. Din søndmørske Frænde, der var oppe i Arkivet idag, yttrede paa mit Spørgsmaal om, hvordan det gik med den Sag, at der vel snart ogsaa blev Spørgsmaal om Rigsarkivaren — med smilende Ansigt, men uden Tvivl gram i Hu —, siden det var fra det skandinaviske Selskab Manden skulde tages. Ja, der er nok megen Forbittrelse paa den Kant.

Bjørnson var for et Par Uger siden farligt syg; „Døden greb efter mig“, sagde han til mig; han traf mig paa

Birkeland, Michael, *Breve fra Rigsarkivar Birkeland (1848-1879)*,

Gaden. Han havde forspist sig. Strax efter var han hos Advocat Kildal og fik et nyt Anfald; men det var mildere.

Hermed faaer det være nok. Gid det maa gaae Dig s. 143vel! Hils vore fælles Venner Holfeldt og Thrap, og C. P. Riis, om Du træffer ham; jeg har netop havt Brev fra ham og skal snart skrive ham til. Lev vel!

Din hengivne

M. Birkeland.

Jeg holder paa at skrive en Indstilling om „Snesevadsken“. Veed Du, hvad det er? Det gjælder Tugthusets store Indgreb i Vadskekonernes Næring. Siden skal jeg ifærd med at decidere Byens Regnskaber. Hvilket Arbejde for en Historiker!